

Токар Анна Володимирівна, здобувач навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри конституційного та міжнародного права Національної академії внутрішніх справ
Калиновський Б. В.

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ІНТЕРПОЛ: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Завдання підтримання законності і протидії злочинним проявам, у тому числі таким, що мають міжнародні зв'язки або транскордонний характер, є і надалі залишатиметься актуальним для будь-якої держави. Намагання урядів різних країн досягти координованої співпраці у напрямі боротьби зі злочинністю тривають протягом багатьох десятиліть. На сьогодні така міждержавна співпраця включає надання правової допомоги в питаннях розшуку і затримання злочинців або підозрюваних у скоєнні злочинів, сприяння в галузі збору і зберігання інформації про конкретних осіб і злочинні організації, і загалом має ознаки як оперативно-розшукової, так і організаційно-управлінської діяльності.

Однією з найбільш відомих міжнародних структур, діяльність якої присвячена боротьбі з кримінальною злочинністю, є міжнародна організація кримінальної поліції (МОКП) – *Інтерпол* – організація, що займається пошуком певного об'єкту, людини, сприяє пошукам національних поліцій. Серед основних завдань Інтерполу є надання допомоги поліції країн-членів в обміні інформацією про розшук осіб за допомогою так званої *Системи міжнародних повідомлень Інтерполу* (повідомлень з кольоровим кутом). Даною системою передбачені категорії інформаційних повідомлень/карток, які видаються державами-членами (тобто національними центральними бюро країн) та розмішуються на закритій частині веб-сайту Генерального секретаріату Інтерполу, доступного правоохоронним органам. Зокрема, це: *«повідомлення Ради безпеки ООН Інтерполу»* – спеціальна картка, публікується

щодо груп або окремих осіб, пов'язаних з Аль-Каїда і Талібаном, які занесені до переліків Комітету 1267 Ради безпеки ООН. До них застосовуються санкції щодо заморожування активів, заборони в переміщенні та ембарго на постачання зброї; *«червоне повідомлення» («розиук»)* – найбільш поширене, містить інформацію про особу, яка розшукується за вчинення злочину, та завдання щодо її затримання з метою видачі (екстрадиції); *«блакитне повідомлення» («встановлення місцезнаходження»)* – інформація та завдання щодо здійснення спостереження та збору оперативних матеріалів про особу, яка перебуває поза межами країни-ініціатора; *«зелене повідомлення» («попередження»)* – містить інформацію та завдання щодо спостереження за особами, схильними до вчинення правопорушень, які можуть займатися злочинною діяльністю в інших країнах; *«чорне повідомлення» («невпізнаний труп»)* – детальний опис знайденого трупа з метою його ідентифікації, щодо якого існують підстави вважати, що загиблий за життя походив з іншої держави; *«жовте повідомлення» («зниклий безвісти»)* – інформація про осіб, зниклих безвісти, з метою їх розшуку та ідентифікації. У міжнародний розшук зниклі безвісти особи оголошуються, якщо національний розшук не мав успіху, за наявності підстав вважати, що розшукуваний покинув межі держави свого постійного перебування; *«помаранчеве повідомлення» («терористична загроза»)* – інформація щодо осіб, методів та способів вчинення терористичних актів. За винятком *«помаранчевого повідомлення»*, картки містять два типи інформації: 1) докладні відомості ідентичності осіб – всебічні деталі ідентичності, фізичний опис, фотографію, відбитки пальців та іншу доречну інформацію типу заняття, мови, якими говорять, номери документів ідентифікуючих осіб тощо; 2) судову інформацію про порушення, в якому людина обвинувачена; посилання на закони, згідно з якими робиться обвинувачення або засудження; максимальне покарання, яке було або може бути застосовано і у випадку *«червоних повідомлень»*, посилання на санкцію арешту, накладену судом; деталі щодо країн, від яких країна вимоги буде очікувати видачу втікача. Розміщення вищезазначених карток у міжнародній інформаційній системі Інтерполу ASF, а також накопичення, систематизація та аналіз інформації кримінального характеру відносно фізичних та

юридичних осіб, злочинних угруповань, тенденцій розвитку транснаціональної злочинності – тільки один з ресурсів, пропонованих Інтерполом, для допомоги співтовариству щодо здійснення міжнародного права у дослідженні і вирішенні справ, але є продуктивним засобом співробітництва у боротьбі з кримінальними злочинами. Тим не менше, варто зазначити необхідність постійного удосконалення та оновлення форм і засобів взаємодії органів кримінальної поліції країн-співробітників в рамках Інтерполу, створення ефективної оперативної інтегрованої бази даних, удосконалення засобів доступу та передачі інформації. Для впровадження більш дієвих механізмів протидії злочинності важливо розглядати питання про подальшу розробку нових шляхів підвищення результативності боротьби з тероризмом, вжиття більш дієвих заходів у галузі кримінального правосуддя та розширення використання механізмів взаємної допомоги і видачі злочинців.

Як показує практика, вкрай важливо, щоб Інтерпол мав можливість більш швидкого поширення інформації серед країн-учасниць про злочинців та нові методи діяльності терористів, а також забезпечував цією інформацією осіб, відповідальних за безпеку, включаючи представників міжнародних організацій.